

Direktiv till nämnderna inför budget 2021 och plan 2022 - 2023

Danderyds kommun

Innehåll

Sammanfattning.....	3
Planeringsprocessen.....	3
Kommunledningskontorets förslag till direktiv till nämnderna inför budget 2021 och plan 2022-2023.....	4
Skatteintäkter och verksamhetens nettokostnader.....	5
Reformutrymme åren 2021-2023.....	5
Nämndernas nettokostnader.....	6
Kommunstyrelsen.....	6
Revision.....	6
Överförmyndarnämnden.....	6
Miljö- och hälsoskyddsnämnden.....	6
Byggnadsnämnden.....	6
Tekniska nämnden.....	6
Fastighetsnämnden.....	7
Kultur- och fritidsnämnden.....	7
Utbildningsnämnden.....	8
Socialnämnden.....	8
Skatteintäkter och centrala kostnadsposter.....	8
Skatteintäkter.....	8
Pensioner, PO-tillägg m.m.....	8
Internränta.....	8
Finansnetto.....	9
Investeringar.....	10
Risikanalys.....	11

Sammanfattning

Kommunens budgeterade resultat enligt balanskravet uppgår till 149,6 mnkr.

Kommunen har för åren 2017-2019 ett negativt resultat enligt balanskravet om cirka 213 mnkr. Kommunallagen anger att om balanskravsresultatet är negativt för ett visst räkenskapsår ska det regleras, det vill säga återhämtas, de närmast följande tre åren. Beslut om reglering ska fattas senast i budgeten det tredje året efter det år då det negativa balanskravsresultatet uppkommit. Med det budgeterade resultatet lever kommunen upp till kommunallagen och reglerar hela det ackumulerade underskottet till 2021.

Kostnaderna budgeteras öka med cirka 41 mnkr jämfört med 2020. Ökningen beror främst på uppräkningsökning med 1 procent som innebär cirka 18 mnkr, kapitalkostnader 8,6 mnkr, centrala kostnadsposter 6,5 mnkr, volymer cirka 2 mnkr, samt kompensation för intäktsbortfall om 7,0 mnkr.

Skatteintäkterna budgeteras öka med cirka 32 mnkr jämfört med 2020. I posten för skatteintäkter ingår bland annat den kommunala inkomst- och kostnadsutjämningen. Danderyd är nettobetalare till utjämningen och prognostiseras betala cirka 670 mnkr år 2021.

Planeringsprocessen

Årshjulet nedan visar arbetsprocessen med budgetarbetet. Processen inleddes med att kommunstyrelsen fattade beslut om planeringsförutsättningarna i februari. Processen avslutas med att kommunfullmäktige fattar beslut om budget, som är planerat att ske i november.

Kommunledningskontorets förslag till direktiv till nämnderna inför budget 2021 och plan 2022-2023

Kommunledningskontorets förslag till direktiv till nämnderna inför budget 2021 och plan 2022-2023 är framtagen för att nå en långsiktigt hållbar ekonomi, en budget i balans samt reglera tidigare års negativa resultat enligt balanskravet som kommunallagen kräver. Nämndernas inkomna svar på planeringsförslaget och kommunledningskontorets beräkningar ligger till grund till förslaget.

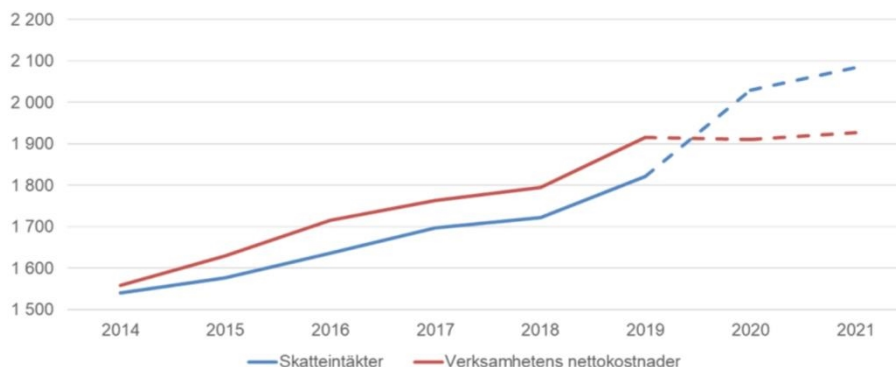
Resultaträkning (mnkr)	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Kommunstyrelsen	-122,8	-123,1	-124,8	-126,5
Valnämnden	0,0	0,0	-1,6	0,0
Revision	-1,3	-1,4	-1,4	-1,4
Överförmyndarnämnden	-3,4	-3,6	-3,7	-3,9
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-8,5	-8,7	-9,0	-9,2
Byggnadsnämnden	-13,3	-13,3	-14,7	-14,7
VA-verksamhet och Avfall	0,0	0,0	0,0	0,0
Tekniska nämnden	-88,4	-100,3	-101,2	-102,1
Fastighetsnämnden	-1,2	-3,8	0,0	0,0
Kultur- och fritidsnämnden	-88,1	-91,4	-93,6	-95,6
Utbildningsnämnden	-881,2	-891,5	-898,6	-906,2
Socialnämnden	-642,6	-648,3	-654,8	-661,4
Nämndernas nettokostnader	-1 850,8	-1 885,4	-1 903,4	-1 921,0
Pensioner, PO-diff m.m.	-60,5	-65,0	-65,0	-65,0
Internränta	30,0	25,0	27,0	29,0
Verksamhetens nettokostnad	-1 881,3	-1 925,4	-1 941,4	-1 957,0
Skatteintäkter, utjämning & statsbidrag	2 051,0	2 083,0	2 145,0	2 207,0
Finansnetto	-11,0	-8,0	-10,0	-12,0
Årets resultat	158,7	149,6	193,6	238,0
Balanskravskorrigerig	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat enligt balanskravet	158,7	149,6	193,6	238,0

Kommunens budgeterade resultat enligt balanskravet uppgår till 149,6 mnkr för 2021. Det innebär ett sänkt budgeterat resultat med cirka 9 mnkr jämfört med 2020. Nämndernas nettokostnader ökar med cirka 35 mnkr. För de centrala posterna ökar budgeten med 6,5 mnkr. Skatteintäkter inklusive kommunal utjämning och statsbidrag uppgår till 2 083 mnkr, vilket innebär en ökning med 32 mnkr jämfört med 2020.

För åren 2022-2023 har inga beräkningar för kapitalkostnader förutom kultur och fritid och volymer gjorts vilket i prognosen innebär att de prognostiseras vara på samma nivå som 2021. Historisk har dessa kostnader ökat. Kommunledningskontoret har även gjort ett antagande att den kommunala skattesatsen är oförändrad under perioden 2021 till 2023.

Skatteintäkter och verksamhetens nettokostnader

Diagrammet nedan visar kommunens skatteintäkter och verksamhetens nettokostnader (mnkr).

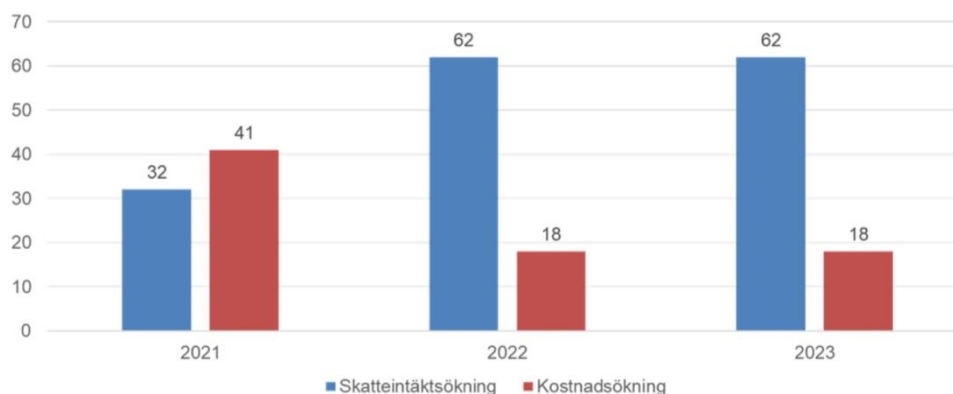

Under 2020 och framåt kommer kommunens skatteintäkter överstiga verksamhetens nettokostnader. Det innebär att från och med 2020 är kommunens underliggande ekonomi god och leder till en god ekonomisk hushållning.

Reformutrymme åren 2021-2023

Nedan diagram visar kommunens reformutrymme (mnkr) enligt skatteprognos per april 2020 och kommunens budgeterade kostnadsökningar.

För åren 2022-2023 har inga beräkningar för kapitalkostnader förutom kultur och fritid och volymer gjorts vilket i prognosen innebär att de prognostiseras vara på samma nivå som 2021. Historiskt har dessa kostnader ökat. Vidare har kommunledningskontoret gjort ett antagande att den kommunala skattesatsen är oförändrad under perioden 2021 till 2023.

Nämndernas nettokostnader

Den gemensamma utgångsprincipen för kommunen är en uppräkningsprincip om 1 procent för löner och priser samt peng och check. Full kompensation ges till nämnderna vid ökade volymer och kapitalkostnader.

Alla nämnder har tilldelats budget enligt principerna med undantag för tekniska nämnden som kompenseras för intäktsbortfall om 7,0 mnkr.

Kommunstyrelsen

Budgetramen för kommunstyrelsen 2021 uppgår till 123,1 mnkr. Det innebär en höjd ram med 0,3 mnkr jämfört med 2020.

Budgetram om 1,3 mnkr flyttas till kultur- och fritidsnämnden med anledning av budgeten ska följa fältorganisationen som är en del i kommunens trygghetsåtgärder. Fältorganisationen ligger organisatoriskt under kultur- och fritidsnämnden.

Revision

Budgetramen för revision 2021 uppgår till 1,4 mnkr. Det innebär en höjd ram med 0,1 mnkr jämfört med 2020.

Höjningen beror på uppräkningsprincip som för 2021 avrundas till 0,1 mnkr för att avrundas ner till noll (0) mnkr för 2022 och 2023.

Överförmyndarnämnden

Budgetramen för överförmyndarnämnden 2021 uppgår till 3,6 mnkr. Det innebär en höjd ram med 0,2 mnkr jämfört med 2020.

Höjningen beror på tillkommande kapitalkostnaderna om 0,1 mnkr och uppräkningsprincip om 0,1 mnkr.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Budgetramen för miljö- och hälsoskyddsnämnden 2021 uppgår till 8,7 mnkr. Det innebär en höjd ram 0,2 mnkr jämfört med 2020.

Höjningen beror på tillkommande kapitalkostnaderna om 0,1 mnkr och uppräkningsprincip om 0,1 mnkr.

Byggnadsnämnden

Budgetramen för byggnadsnämnden 2021 uppgår till 13,3 mnkr. Det innebär en oförändrad ram jämfört med 2020.

Anledningen till att byggnadsnämnden budget inte ökar beror på att kapitalkostnaderna minskar motsvarande uppräkningsprincipen.

Tekniska nämnden

Budgetramen för tekniska nämnden 2021 uppgår till 100,3 mnkr. Det innebär en höjning av ram med 11,9 mnkr jämfört med 2020.

Höjningen beror utöver uppräkningsprincip med 1 procent som blir 0,9 mnkr samt kompensation för kapitalkostnader med 4 mnkr. Utöver principerna får även nämnden kompensation för intäktsbortfall med 7 mnkr.

Fastighetsnämnden

Budgetramen för fastighetsnämnden 2021 uppgår till 3,8 mnkr. Det innebär en höjning av ram med 2,6 mnkr jämfört med 2020.

Höjningen beror på ökade kapitalkostnader om 3,8 mnkr som delvis motverkas av lägre kostnader för Mörby centrum, kommunlokaler projektet om 1,2 mnkr. Fastighetsnämndens budget innehåller kostnader för Mörby centrum, kommunlokaler om 8,8 mnkr

Fastighetsnämnden föreslås få en noll (0) budget år 2022

Fastighetsnämnden har för år 2021 tilldelats budget enligt huvudprincipen men föreslås få en noll (0) budget år 2022. Det innebär att nämnden tillförs cirka 5 mnkr till år 2022 för att de ska nå en noll budget.

Anledningen till att kommunledningskontoret föreslår en noll budget är att nämnden bör vara självfinansierad. Nämnden bör anamma självkostnadsprincipen. Det innebär att intäkterna bör finansiera kostnaderna över tid.

Om nämnden ska leverera ett överskott, så som nämnden har gjort sedan 2018, innebär det att nämnden måste ta ut en högre hyra än vad nämnden har kostnader för. Det innebär att hyresgästerna är med och finansierar andra kommunala verksamheter. Det omvända, om nämnden får ha högre kostnader än sina intäkter innebär det att skattekollektivet finansierar kommunens hyresgäster. Med en självkostnadsprincip så står hyresgästerna för sina egna kostnader över tid.

Grundtanken bör vara att hyreshöjningarna, som sker varje år, ska finansiera nämndens kostnadsökningar så som ökade kapitalkostnader m.m. Vidare bör nämnden anpassa hyrorna för att täcka nämndens kostnader över tid. Genom att införandet sker först 2022 ges nämnden möjlighet att i god tid att anpassa intäkter och kostnader till de nya budgetförutsättningarna.

Kultur- och fritidsnämnden

Budgetramen för kultur- och fritidsnämnden 2021 uppgår till 91,4 mnkr. Det innebär en höjning av ram med 3,3 mnkr jämfört med 2020.

Höjningen beror på tillkommande kapitalkostnaderna om 0,4 mnkr, uppräknings om 0,9 mnkr och verksamhetsförändring totalt 2 mnkr.

Kapitalkostnaderna ökar med 0,4 mnkr för 2021 samt ytterligare 0,9 mnkr för 2022 och 0,8 för 2023. En uppräknings på 1 procent blir 0,9 mnkr.

Budgetram om 1,3 mnkr flyttas från kommunstyrelsen och 0,7 mnkr från socialnämnden till kultur- och fritidsnämnden med anledning av att budgeten ska följa fältorganisationen som är en del i kommunens trygghetsåtgärder. Fältorganisationen ligger organisatoriskt under kultur- och fritidsnämnden.

Utbildningsnämnden

Budgetramen för utbildningsnämnden 2021 uppgår till 891,5 mnkr. Det innebär en höjning av ram med 10,3 mnkr jämfört med 2020.

Socialnämnden

Budgetramen för socialnämnden 2021 uppgår till 648,3 mnkr. Det innebär en höjning av ram med 5,7 mnkr jämfört med 2020.

Budgetram om cirka 0,7 mnkr flyttas till kultur- och fritidsnämnden med anledning av att budgeten ska följa fältorganisationen som är en del i kommunens trygghetssatsning. Fältorganisationen ligger organisatoriskt i kultur- och fritidsnämnden.

Skatteintäkter och centrala kostnadsposter

Under denna rubrik finns kommunens totala skatteintäkter (netto) samt centrala kostnadsposter.

Skatteintäkter

Skatteintäkterna budgeteras uppgå till 2 083 mnkr för 2021 och budgeteras öka med cirka 32 mnkr jämfört med 2020.

Danderyds kommuns beräknade skatteintäkter för 2021 har utgått från det scenario som SKR publicerade i april 2020 och vid en oförändrad skattesats om 18,95 kr. I posten för skatteintäkter ingår bland annat den kommunala inkomst- och kostnadsutjämnings. Danderyd är nettobetalare till utjämnings och prognostiseras betala cirka 670 mnkr år 2021.

Pensioner, PO-tillägg m.m.

Pensioner, personalomkostnads tillägg med mera budgeteras uppgå till 65,0 mnkr (inklusive löneskatt) för 2021 och ökar med 4,5 mnkr jämfört med 2020. Posten avser kostnader som genereras av nämnderna men som i redovisningen belastar kommunens centrala budget. Pensionerna prognostiseras av kommunens pensionsförvaltare KPA. För 2021 prognostiseras kommunens pensionskostnader öka och uppgå till cirka 103 mnkr (exklusive löneskatt). Kommunen följer Sveriges kommuner och regioners rekommendation och höjer personalomkostnadspåslägget från 39,15 procent till 40,15 procent för att få en mer korrekt redovisning av kostnaden.

Internränta

Internräntan beräknas uppgå till 25,0 mnkr för 2021 och minskar med 5,0 mnkr jämfört med 2020.

Kommunen följer SKRs rekommendation om en internränta på 1,25 procent. Ambitionen med internräntan är att den ska fånga en rimlig räntenivå sett över investeringarnas hela livslängd. Internräntan är en intern transaktion. Kommunens internränta har beräknats på ett antagande att investeringar om cirka 2 050 mnkr kommer vara aktiverade under 2021. (Internränta 1,25 procent multiplicerat med aktiverade investeringar 2 050

mnkr). För åren 2022-2023 har antagande gjorts om en internränta om 1,25 procent och att aktiverade investeringar uppgår till 2 210 mnkr 2022, och 2 370 mnkr 2023.

Finansnetto

Finansnettot budgeteras uppgå till 8,0 mnkr för 2021 och budgeteras minska med 3,0 mnkr jämfört med 2020.

De största posterna i finansnettot är räntekostnader som beräknas uppgå till 6,4 mnkr och ränta på pensionsavsättning 5,4 mnkr som beräknas av kommunens pensionsförvaltare KPA. Räntekostnader beräknas genom att multiplicera kommunens prognostiserade lån (850 mnkr) med den genomsnittsränta (0,7 procent) kommunen prognostiseras låna till.

Räntekostnaderna motverkas av kreditivräntan som beräknas uppgå till 5,0 mnkr. Kreditivränta är ränta under byggtiden, och beräknas på investeringsutgifter under byggnadstiden och är den ränta som verksamheten får betala för investeringar som inte aktiverats ännu. Räntesatsen på kreditivräntan är 1,25 procent och för 2021 beräknas de pågående investeringarna uppgå till 330 mnkr. För åren 2022-2023 har ett antagande gjorts att räntesatsen ligger kvar på 1,25 procent men att de pågående investeringarna minskar till cirka 288 mnkr 2022, och cirka 266 mnkr 2023.

Investeringar

Budgeterade investeringsramar uppgår för kommunen till totalt cirka 399 mnkr. En ökning med cirka 40 mnkr jämfört med år 2020. De nämnderna med störst budgeterade investeringar är fastighetsnämnden, tekniska nämnden, VA-verksamhet och avfall.

Investeringar (mnkr)	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Kommunstyrelsen	3,0	28,4	50,7	19,2
Valnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0
Revision	0,0	0,0	0,0	0,0
Överförmyndarnämnden	0,3	0,3	0,0	0,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	0,4	0,1	0,2	0,1
Byggnadsnämnden	0,6	1,0	0,6	0,9
VA-verksamhet och Avfall	65,4	101,9	42,3	24,8
Tekniska nämnden	73,6	84,0	64,1	45,5
Fastighetsnämnden	178,1	162,0	107,0	107,0
Kultur- och fritidsnämnden	25,2	21,2	22,4	14,7
Utbildningsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0
Socialnämnden	0,5	0,0	0,0	0,0
Produktionsutskottet	3,0	0,0	0,0	0,0
Summa	350,0	398,9	287,3	212,2

Fotnot: Produktionsutskottets verksamhet och budget ingår från 2021 i utbildningsnämnden.

Alla kommunens investeringsobjekt specificeras i *bilaga 2. Investeringar för budget 2021 och plan 2022-2023.*

Risakanalys

Med anledning av Covid-19 och en sämre ekonomi för riket och kommunerna är osäkerheten stor vad det gäller skatteintäkterna för åren 2021-2023. Kommunen följer SKR:s scenario från april. SKR lämnar normalt prognoser men med anledning av den stora osäkerhet som råder valde SKR att lämna vad de definierar ett scenario.

En risk är att nämnderna inte skulle klara av att bedriva sina verksamheter inom tilldelade ramar. Det kan till exempel bero på att volymerna ökar mer än budgeterat. Högst risk bedöms för utbildningsnämnden med anledning av att nämnden 2020 prognostiserar ett stort underskott och att nämnden redovisade ett stort underskott 2019. Om nämnden fortsättningsvis inte redovisar ett positivt resultat för verksamheterna i egen regi finns det risk att kommunen tvingas betala ut kompensation till fristående huvudmän. Detta riskerar att ytterligare öka nämndens negativa resultat.

Ytterligare en risk består av att beslut som fattas på nationell nivå kan påverka kommunens ekonomi negativt, samt att kostnader som ligger i gränslandet mellan statligt och kommunalt ansvar skjuts över på kommunen.